No. 1362 Zaterdag 5 Februari 1910 27ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao 4 Februari 1910.

St. Thomas v. Aquino.

LEZING VAN DEN WELEERW.

PATER P. POIESZ.

Tegen het einde van 1244 kwam Johannes Teutonicus, vierde magister Generaal der Predikheeren te Keulen, vergezeld van een jongen Napolitaan, wiens opleiding hij aan Albertus den Groote kwam toevertrouwen.

Die jeugdige Napolitaan was de graaf van Aquino. Van vaders zijde was hij neef van keizer Hendrik VI en achterneef van keizer Frederik II. Van moeders zijde stamde hij af van de vorsten van Normandie.

Hij was nauwelijks zeventien jaar. En toch had hij reeds veel lijden en strijd gekend in dat korte leven. Men verhaalde, dat zijne ouders hem op hun kasteel hadden gevangen gezet, om hem van zijne roeping af te trekken; dat hij een verleidster met een vlammend hout had verjaagd; dat hij zijne zusters won voor het religieuze leven, terzelfder tijd, dat zij poogden hem er van af te trekken; dat Paus Inocentius IV hem mijter en staf van Monte Cassino had aangeboden, die hij echter met besliste bescheidenheid had afgewezen.

Na dit alles is het licht te verklaren, dat zijne medeleerlingen hoog tegen hem opblikten. Doch niets in hem beantwoordde aan hun hooggespannen verwachting.

Zij zagen daar voor zich een jongeling, stil, afgetrokken en bescheiden. Geen zweem van grootheid. Geen schijn of schaduw van wat zij verwachtten. Zij gingen gelooven, dat al zijn roem overdrijving of verdichtsel was. En ten slotte gaven zij hem den naam „den grooten, zwijgenden Siciliaanschen os."

Thomas ontweek zóó zorgvuldig elke gelegenheid om te schitteren, dat zelfs Albertus de Groote niet wist, wat te denken.

Op zekeren dag werd er te Keulen een plechtige samenkomst gehouden van studenten en leeraars van verschillende buitenlandsche universiteiten. Gretig greep Albertus deze gelegenheid aan, om Thomas de duisterste vraagstukken voor te leggen. En de leerling antwoordde zoo juist op de gestelde vragen, en ontzenuwde de opgeworpen moeilijkheden met zooveel klaarheid en kracht, dat leeraars en leerlingen van eenzelfde bewondering vervoerd, eenparig zijn lof verkondden.

En toen stond Albertus de Groote op, en sprak dat profetische woord, waarvan iedere nieuwe eeuw een nieuwe vervulling brengt: „Wij noemen „Thomas een zwijgenden os; maar ik „zeg u, de dag zal komen dat het „geluid zijner leer over geheel de we„reld zal weerklinken."

De dag, door Albertus voorspeld, kwam spoediger wellicht, dan hij zelf had verwacht. In weinige jaren werd Thomas de beroemdste leeraar der geheele katholieke wereld.

Maar ondanks den glans zijner glorie is hij immer gebleven, wat hij te Keulen was. Wat daar gebeurde in de kloosteruniversiteit van Keulen, is het vooruitgeschaduwde beeld van geheel zijn volgend leven. Thomas in belangeloosheid, in bescheidenheid en godsvrucht de waarheid zoekend en leerend,— ziedaar het kort begrip van geheel zijn dadenrijke leven.

Hij heeft de wetenschap beoefend in belangeloosheid, in bescheidenheid, in godsvrucht. Ziedaar M. H. drie bloemen, die wij als een nederige feestgave wenschen neer te leggen aan de voeten van Uwen beminden Patroon.

In belangeloosheid, zonder daarin te zoeken eer of tijdelijk gewin. In bescheidenheid, zonder eigen meening op den voorgrond te plaatsen. In godsvrucht, zonder zijn God om de studie te verwaarloozen. En zoo is hij het ideaal geworden van den Christen leeraar, een voorbeeld voor allen, die zich op de wetenschap toeleggen.

Waar is de klare luister
Gebleven, die voorheen
Uit 's eersten vaders aanschijn scheen?

Zoo klaagde Vader Vondel over de diepe bedorvenheid van onze natuur. Zelfs de edelste neigingen worden misbruikt tot onedele doeleinden. Zelfs de zucht naar kennis heeft men dienstbaar gemaakt aan eerzucht en gouddorst. De meesten zoeken de kennis en beoefenen de wetenschap, alleen omdat die hun rijkdom en grootheid belooft. En de wetenschap zou voor velen al haar bekoorlijkheid verliezen, zoodra zij geen roem en aanzien meer zou belooven aan hare volgelingen.

In dit opzicht geeft Sint Thomas ons een beschamend voorbeeld van heldhaftige belangeloosheid. Vóór hij den weg der wetenschap betrad, had hij eerst alle grootheid met voeten getreden.

Door de drie religieuze geloften had hij eerst alles verlaten, om eenvoudig frater Thomas te heeten.

En noch de tranen zijner moeder, noch de beden zijner zusters, noch het ruw geweld zijner broeders, noch de macht van keizer Frederik II vermochten zijn diamanten wil te breken.

En toen Paus Inocentius IV hem wilde verheffen tot Abt van Monte Cassino, toen sloeg hij dat vereerend aanbod bescheiden van de hand. Hij wilde geen waardigheden. Meermalen reeds had Lodewijk IX Thomas ten tafel genoodigd. Thomas huiverde terug voor die eer. Nu riep de koning de hulp in van Pater Prior. En gedwongen door de gehoorzaamheid verscheen de nederigste leeraar aan den disch van den heiligsten koning. Maar zóó weinig dacht hij aan de eer hem te beurt gevallen, aan de glorie, die hem omringde, dat hij rustig zijn wijsgeerige overpeinzingen afwikkelde en op een gegeven oogenblik opsrong en met de vuist op tafel slaande uitriep: „Conclusum est contra manicheos, dat is het doorslaande bewijs tegen de manicheën."

En toen later Urbanus IV Thomas' onschatbare diensten schitterend wilde beloonen en hem verheffen tot aartsbisschop van Napels, toen bad en smeekte de belangelooze leeraar met tranen in de oogen, hem nooit meer eenige waardigheid aan te bieden.

Zoo heeft St. Thomas de glorie gevlucht, en de verborgenheid gezocht. Zoo heeft hij de wetenschap beoefend en geleeraard in heldhaftige belangeloosheid, in volmaakte onthechting van eer en rijkdom en alles, wat de wetenschap haren volgelingen biedt.

Hij heeft de wijsheid bemind boven rijken en koningstronen, en alle schatten der wereld telde hij voor niet in vergelijking met de wijsheid. Zilver en goud en parelen schenen hem slijk in vergelijking met de wijsheid. Hij heeft de wijsheid gesteld boven schatten en glorie,— dit zagen we in ons eerste deel. Hij heeft haar gesteld boven eigen meening,— zien we dit een enkel oogenblikje in ons tweede deel.

Niets ter wereld is den mensch zoo dierbaar, als zijn eigen meening. Niets valt den mensch zoo zwaar als het prijsgeven van eigen inzichten. Geen offer valt zwaarder aan onze trotsche natuur. Daarom valt ook het gelooven zoo hard aan een trotsch karakter, wijl 't gelooven een voortdurend opofferen is van eigen meening aan het gezag van God.

Die gehechtheid aan eigen meening is de troebele bron van vele dwalingen en ketterijen. Uit die gehechtheid is geboren het Protestantisme, dat de overlevering en de leer der vaderen verwierp, om ervoor in de plaats te stellen den spiritus privatus, het eigen onafhankelijk onderzoek, de eigen, willekeurige verklaring van geheel de Schriftuur.

Uit die gehechtheid is geboren de Vrijdenkerij, die de loochening is van alle leergezag.

Uit die gehechtheid is ook het Modernisme geboren, waartegen Pius X ons zoo krachtig heeft gewaarschuwd.

Onze eeuw is lijdende aan hoogmoedswaanzin. Het is een stempelend kenmerk op onze dagen, dat men den eerbied voor het gezag, de waardeering voor het oude verloren heeft. Men heeft de schennende hand geslagen aan het eerbiedwaardig werk onzer voorvaderen. Ieder heeft zijn eigen systeem tot oplossing van het duistere wereldraadsel.

De H. Thomas geeft hier een vernederende les aan onze waanwijze wereld.

Die man, wiens geest alle tijdgenooten overvleugelde door hoogte en snelheid en kracht,— die man, die de raadgever was van Pausen en koningen, de glorie en kroon der beroemdste hoogescholen, hij heeft den arbeid zijner vaderen niet versmaad. In bescheidenheid heeft hij het spoor zijner voorgangers gevolgd, en met kinderlijken eerbied alle brokstukken hunner werken verzameld. Zijn machtige geest heeft al die marmerblokken geordend, en er uit opgebouwd een meesterwerk, dat de eeuwen met bewondering en eerbied heeft vervuld. De Summa Theologica, het handboek der Theologie, danken wij aan Thomas' eerbied voor den arbeid zijner voorgangers.

En dien eerbied toonde hij niet alleen voor Christenen, maar ook voor ongeloovigen. Hij heeft Plato en Aristoteles niet miskend, omdat zij heidenen waren. Maar hij heeft het goede erkend en gewaardeerd, waar hij het ook vond. Daarom heeft hij Aristoteles vooral zoo hoog gewaardeerd. Hij heeft de filosofie van den heiden niet verworpen, maar hij heeft haar gezuiverd van iedere dwaling, haar gedoopt en gevormd en gezalfd tot priesteres der Eeuwige Waarheid.

Dat alles zijn de vruchten van Thomas' bescheidenheid. En die bescheidenheid ging zóó verre, dat geheel zijn Summa Theologica niets anders is dan een voortdurend herhaald „*Videtur*", „*het wil mij voorkomen*, het schijnt mij toe."

De hoogste wetenschap, die ooit ter wereld geleerd werd, heeft hij voorgedragen in den meest bescheiden vorm, in den vorm van een „Videtur," het schijnt mij toe.

Beschamend voorbeeld alweer voor de waanwijze wereld onzer dagen. Sint Thomas heeft de meest soliede wetenschap voorgedragen in den meest bescheiden vorm.

En in onze dagen wordt ons de meest oppervlakkige wetenschap opgedrongen in den meest arroganten vorm. De meest wankele hypothesen worden geleerd met een beslistheid van uitspraken en een vertoon van gezag, waarvan geen hooger beroep meer mogelijk is.

Zoo, M. H. is Sint Thomas het voorbeeld geworden van den waren Christen leeraar, door zijn belangeloosheid en bescheidenheid. Door zijn belangeloosheid heeft hij de grootheid gevlucht. Door zijn bescheidenheid heeft hij den arbeid van anderen gewaardeerd.

Doch ook in hem zien wij, dat bescheidenheid het fundament is der ware grootheid.

Die man, die de glorie heeft ontvlucht als een pest,— hem is de glorie vooruitgesneld en gevolgd overal waar hij ging.

Die man, die eigen meening geringschatte, om alleen der vaderen leer te verzamelen en te ordenen, hij wordt nu overal geroemd als de Doctor Universalis totius Ecclesiæ, als de algemeene leeraar der geheele kerk. En zijn werken worden zoo hoog gewaardeerd, dat zijn Summa Theologica een plaats vond naast de H. Schrift in het Concilie van Trente.

Uit dit alles blijkt, dat de H. Thomas niet alleen groot was door talent, maar ook groot door karakter,— niet alleen een machtigen geest, maar ook een edel hart bezat. En uit dien adel van geest en hart, uit die harmonie van talent en karakter is geboren dat ideaal van waarachtige wetenschap, dat wij bewonderen en trachten na te volgen in den H. Thomas.

In het derde deel onzer rede hopen wij U aan te toonen, hoe die adel van karakter bekroond werd door zijn innige godsvrucht.

Wij hebben reeds eenige struikelblokken gezien op den weg der wetenschap, struikelblokken, waarover vele wetenschappelijke mannen gevallen zijn.

Sommigen zoeken de waarheid en beoefenen de wetenschap, alleen omdat zij hun eer en rijkdom belooft. Dit gevaar ontweek Sint Thomas door zijn heldhaftige belangeloosheid. Anderen verdriet het, zich ingesloten te zien binnen de perken van het gezag. Hun bekruipt de lust, het oude te verwerpen, en zonder eenigen gids nieuwe wegen te banen. Dit gevaar ontweek Sint Thomas door zijne bescheidenheid.

Doch daar schuilt nog een ander gevaar in de beoefening der wetenschap, en dat gevaar alleen is wellicht grooter en noodlottiger dan de beide anderen te zamen. Ik bedoel het gevaar, dat men het gebed verwaarloost om de studie, dat men zijn godsdienstplichten verzuimt en zijn God verlaat om de wetenschap.

„Buiten God is 't nergens veilig"

zegt Vader Vondel. Doch nergens is het zoo onveilig zonder God, als op de woelige wateren der wetenschap. Wee den vermetele, die het waagt die zee te bevaren zonder God aan boord. Weldra zal hij zijne vermetelheid met zijn leven boeten en verpletterd worden op de rotsen der dwaling.

En toch hoe groot, hoe noodlottig dat gevaar ook moge wezen, de meesten bemerken het niet.

De studie der wetenschap wordt voor velen een brandende, alles verzengende hartstocht, die hen alles doet opofferen zelfs de meest dure verplichtingen.

Vooral wanneer het succes hun talent met lauweren komt omkransen, wanneer zij bewierookt en als aanbeden worden door duizende geestdriftige volgelingen, dan vergeten zij zoo spoedig hun God, om geheel op te gaan in de wetenschap. En terwijl de geest overladen wordt, vergaat hun arme hart van geestelijke ellende. En dat hart verdort en versteent naar mate de geest meer gespannen wordt.

De ongelukkige Lamennais is er het onwederlegbaar bewijs van.

Deze schitterende publicist ging zoo geheel en al op in zijn studieën dat hij zelfs het dagelijksch breviergebed verwaarloosde. En deze hoogbegaafde priester, die een kerkleeraar had kunnen wezen, werd een kerkvervolger. Hij stond op tegen het gezag, verloor zijn geloof, en stierf halstarrig en onboetvaardig gelijk hij geleefd had. Zijn hart was versteend, wijl het verstand alle levenssappen tot zich had getrokken.

Zoo kwamen vele wetenschappelijke mannen tot verwaarloozing hunner plichten, tot verlies van hun geloof. In de driftige jacht naar wetenschap hadden zij het noodzakelijke evenwicht verloren tusschen hart en geest, tusschen karakter en talent, tusschen zedelijke en wetenschappelijke vorming. Zij hadden het hart opgeofferd aan den geest, het karakter aan het talent, de zedelijke vorming aan de wetenschappelijke. Zoo verkwijnde hun hart en werd ten slotte een dorre akker, waarin de bloemen der bovennatuurlijke deugden een voor een wegkwijnden, — waarin ten slotte ook het geloof, die bloem der bloemen, wegkwijnde en afviel. Zoo kwamen zij door overdreven weetlust tot plichtsverzuim, en van plichtsverzuim tot geloofsverlies.

En zoo is de fabel in de wereld gekomen, dat geloof onvereenigbaar is met de wetenschap, dat een wetenschappelijk man geen praktizeerend katholiek kan wezen. Een wetenschappelijk man kan geen praktizeerend katholiek wezen, — ziedaar een dier gevleugelde woorden, een dier machtspreuken waarbij men zweert als een evangelie.

Dat woord heeft zulk een zoeten klank voor de naar vrijheid smachtende menigte, dat velen ophielden praktizeerend katholiek te zijn, enkel en alleen om wetenschappelijk te schijnen. Onder die zoogenaamd wetenschappelijke mannen heeft men er gevonden, wier eenige wetenschappelijke verdienste was: het verzuimen hunner plichten. Dat was het eenig wetenschappelijke in geheel hun onwetenschappelijk leven. Zoo ver heeft men de antithese doorgedreven: als men God verloochent is men een man van beteekenis, als men God dient is men een domper en een dwaas.

Als eenig antwoord op al die grootspraak en laster nemen wij de vrijheid, hun voor te stellen den H. Thomas: een der meest universeele geesten, die ooit de wereld hebben betreden, — en tegelijker tijd een der heiligste monniken, die ooit het kloosterkleed hebben gedragen, een groot leeraar en tegelijk een heilig religeus.

Gedurende het proces zijner heiligverklaring maakte een der kardinalen de moeilijkheid, dat Thomas geen enkel mirakel gedaan had. Qout scripsit articulos, tot fecit miracula, besliste Johannes XXII. Hij heeft evenveel wonderen gewrocht, als hij artikelen heeft geschreven. Zijn wetenschap was een wonderbare. Hij was nauwelijks vijftig jaar toen hij stierf. En toch in dat korte leven heeft hij meer geschreven, dan wij wellicht ooit zullen lezen, geschreven over alle brandende vragen van zijn tijd, geschreven met juistheid en klaarheid. Deze monnik was zoo vooruitstrevend in zijne uitspraken, dat hij zijn tijd eeuwen vooruit was. Wat de hedendaagsche natuur-wetenschap voor zekers biedt, dat heeft zij geleend bij Sint Thomas. Het systeem van Laplace over het wereldstelsel is niets anders dan de leer van Sint Thomas.

En die verheven adelaarsgeest, die zoo gemakkelijk de eeuwen doorkliefde, was tevens zoo ingewijd in het openbare leven, dat hij de raadgever was van Pausen en koningen.

Lodewijk IX deed niets zonder hem te raadplegen. Meermalen nog laat in den avond zag men een paleisbode naar het klooster van Sint Jacques spoeden, om Thomas' raad in te winnen vóór een koninklijk besluit werd uitgevaardigd.

Erasmus was een man, die bitter weinig ontzag had voor God, en volstrekt geen ontzag voor de menschen. En die trotsche Erasmus heeft aan Sint Thomas den tol betaald zijner ongeveinsde bewondering. „Als ik Thomas aanschouw, zoo zegt hij, dan word ik blind gestraald, evenals iemand, die in de volle middagzon wil staren."

Welnu deze man, die de zon was in de wetenschap zijner dagen, die de raadgever was van Pausen en koningen, — hij was terzelfder tijd een voorbeeld van innige godsvrucht.

Hoe laat hij s'avonds ook over zijne boeken gebogen zat, immer was hij vóór de anderen in het nachtkoor, om zijne ziel en zijn hart te verfrisschen aan den klaren levensbron, die ontspringt aan het tabernakel. Daar was zijn hemel op aarde. En hij heeft het geluk van dien

hemel op aarde bezongen in zulke hemelsche tonen, dat de kerk ze heeft verheven tot lithurgische zangen. En overal waar de verborgen God wordt aanbeden, daar wordt hij aanbeden in 't onsterfelijk „Adoro te" van Sint Thomas.

Dat geluk, zoo zingt hij, is door geen tong te vertalen, is door geen letteren te beschrijven, — alleen hij, die het ondervonden heeft, kan het gevoelen.

Daar bestond tusschen hem en den God onzer tabernakelen zulk een innig verkeer, dat Thomas in alles bij Hem te rade ging. Eens had hij een reeks artikelen geschreven over het H. Sacrament des altaars, en in kinderlijken eenvoud kwam hij vragen, of het zoo goed was. „Thomas, ge hebt goed over mij geschreven," zoo luidde het Goddelijk antwoord, „wat vraagt ge tot belooning?"—

En deze engel van reinheid en onschuld, die smetteloos als een zonnestraal is heengegaan door deze onreine wereld, elken morgen knielde hij neder, om zijn allerkleinste fouten den priester te belijden, vóór hij opging tot het altaar des Heeren. Telkens als hij ging studeeren, bad hij eerst, zegt de Tocco. En als zijn bidden niet hielp, dan ging hij tot zijn boezemvriend, den H. Bonaventura, overtuigd, dat diens gebed meer vermocht dan het zijne.

In eenige bladen van het oorspronkelijk handschrift der Summa Theologica vindt men meermalen te midden der hoogste bespiegeling, plotseling deze kinderlijke groetenisse: Ave, Ave, Ave Maria.

Met zulke bloemen van frissche devotie verkwikte hij zijn hart op het vaak zoo dorre veld der wetenschap. Zoo was Thomas in alles en boven alles een man van gebed. En ook deze deugd vond reeds haar loon hier op aarde, evenals zijn belangeloosheid en bescheidenheid. Hij verliet meermalen de studie om het gebed.

En volgens zijn eigen getuigenis aan Frater Reginaldus, werden hem de grootste ontdekkingen der wetenschap geopenbaard in het gebed.

Dat is het bestel der voorzienigheid Gods. Velen verlieten hun God, om meer te studeeren. En tot straf dwaalden zij af van den waren weg. En al hun wetenschap werd dwaasheid.

Thomas verliet meermalen de studie om het gebed. En tot belooning ontving hij in dat gebed meer licht en wetenschap, dan hij in zijne studiën ontvangen had.

Thomas een man van gebed, het kan zijn nut hebben, dit te herinneren aan de wetenschappelijke wereld onzer dagen.

Het was de grootste geest van zijn tijd, hij die daar zoo nederig zijn ave maria stamelde.

Het was de grootste geest van zijn tijd, hij, die zoo nederig zijn schuld belijdt aan den priester.

Het was de grootste geest van zijn tijd, hij, die zoo veelvuldig in aanbidding lag neergeknield voor het tabernakel.

En daarom is het een dwaling, en een dwaasheid en een laster, te beweren, dat deugd niet samengaat met talent, dat geloof niet samengaat met wetenschap. Want hier zien wij de hoogste wetenschap harmonisch vereenigd met de heiligste deugd. En uit die harmonische vereeniging van deugd en wetenschap is opgebloeid de bloem der leeraars, Sint Thomas van Aquino.

Zoo, M. H., staat Sint Thomas voor mij als de belangelooze, de bescheidene, en godvruchtige leeraar. Zoo straalt mij zijn beeltenis de volle glorie tegen, niet alleen van zijn wetenschap, maar vooral van zijn karakter. En zoo ook wordt Sint Thomas voor ons een voorbeeld, dat we elken dag opnieuw kunnen nateekenen in ons eigen leven. Kunnen we hem niet volgen in zijn wetenschap, — wij kunnen hem ten minste nastreven in zijn karaktergrootheid.

En hier, M. H., vraag ik eerbiedig verlof, mij in het bijzonder te richten tot de leden van dezen Sint Thomaskring.

Mijne vrienden: in U begroet ik de hoop der toekomst, in U begroet ik de bloem van het katholieke leven, de kern van het komende katholieke geslacht, in U begroet ik de reinste edelwacht van onze moeder de H. Kerk.

In U begroet ik de glorie en kroon, de hoop en de kracht van kerk en maatschappij.

Op Uw edel voorhoofd zie ik een lichtende wolk van idealen zweven, en uit Uw heldere oogen straalt mij het edelmoedig verlangen tegen om iets goeds, iets grootsch, iets verheven te doen voor kerk en maatschappij.

Welnu, wilt Ge waarlijk groote mannen worden, volgt dan Sint Thomas. Weest dan belangeloos als hij, weest dan bescheiden als hij, weest dan godvruchtig als hij.

Weest belangeloos, dan zult Ge uw heiligste overtuiging niet verkoopen voor een hand-vol gouds, — dan zult Ge uw duurste plichten niet verwaarloozen voor een leven van genot, of voor de verbetering van Uw sociale positie.

Weest bescheiden, dan zult Ge niet zoeken Uw eigen eer en het doordrijven van Uw eigen inzichten, maar dan zult Ge alleen zoeken de eer van God, en het algemeen belang. Dan zult Ge Uw plicht niet verwaarloozen, als Uw meening en inzichten worden miskend, — maar dan zult Ge trouw blijven aan Uw plicht ook al wordt Ge teleurgesteld in Uw zoetste verwachtingen.

Weest vooral godvruchtig. O mijne Vrienden, mocht ik duizend monden hebben om U overal en telken stond te herhalen dat wijze woord van Vondel:

„Buiten God is 't nergens veilig."

Vergeet 't nooit; Ge kunt rijk wezen in de wereld, maar als God niet de grootste schat is van Uw rijkdom, dan zijt Ge armer dan de armste bedelaar.

Ge kunt leven in gezondheid en voorspoed en genot jaren en jaren lang, maar als God geen rust geeft aan Uw hart, dan zult Ge ongelukkig zijn te midden van alle genoegens.

Ge kunt groot en beroemd worden, mannen verlicht door de wetenschap, gekroond door de bewondering der wereld, maar als God niet de glans Uwer glorie en het licht van Uw verstand is, dan zal Uw wijsheid in dwaasheid veranderen. Want God is niet alleen de levensbron der wereld, Hij is ook de zon van ieder menschenhart, de zon van elk menschenverstand: Zoekt daarom altijd de warmte van Uw hart, en het licht van Uw verstand bij God, die is de Zon der zonnen, die ook de zon is geweest van Sint Thomas' leven.

Zoo zult Ge trouwe volgelingen zijn van Sint Thomas. En zoo zal de Zon der Eeuwige klaarheid niet alleen prijken op Uw vaandel, maar zij zal ook stralen in Uw hart. Ieder Uwer zal een zon worden op zijne beurt, een zon van liefde en leven, van klaarheid en onschuld, van warmte en kracht, een zon die uwe omgeving verwarmt en verlicht en verblijdt.

Dat is de oprechte wensch van mijn hart, dien ik als een nederige smeekbede achterlaat aan de voeten van uw beminden Patroon.

——(o)——

IN MEMORIAM.

1860 — 12 Januari — 1910.

III.

De maand Mei van het jaar 1824 spoedde allengs ten einde:

In de St. Annakerk op Curaçao nam een Spaansche capucijner monnik Joaquin de la Olleria. — in die dagen van den onafhankelijkheidsoorlog om zijn trouw aan Spanjes Koning uit Venezuela verbannen, — de herderlijke bediening waar.

Een zekere Israëliet José Rafael Corréa, een man reeds op rijpen leeftijd, had zijn verlangen te kennen gegeven, in den schoot der katholieke kerk te worden opgenomen. Na voldoend onderricht en voorbereiding had hij ook inderdaad uit de handen van den bovengenoemden priester het H. Doopsel ontvangen.

Ongelukkig leefde men toen nog in een tijd, dat er vrijheid van geweten bestond in naam voor een ieder, maar in werkelijkheid voor allen behalve voor de Katholieken. Ook had men zich in die dagen nog niet losgewerkeld van het denkbeeld, dat toen onder de gegoede families als een onaantastbaar axioma gold, dat het een schande en onteering was, tot een kerkgenootschap te behooren, waarvan destijds in onze kolonie de slaven en vrije kleurlingen de overgroote meerderheid vormden. Zij, die den toon aangaven, met Gouverneur Cantz'laar aan het hoofd, beschouwden dien Capucijn als een dreigend gevaar voor de Curaçaosche samenleving. Tot een afschrikkend voorbeeld moest hier een geduchte straf worden toegepast.

De Gouverneur zond de politie en daarna zijn eigen adjudant, met het bevel de St. Annakerk te sluiten en de sleutel op te vorderen. Doch de pastoor, aan een dergelijke inmenging van het wereldlijk gezag in godsdienstzaken niet gewoon, weigerde beslist hieraan te gehoorzamen.

Intusschen was in den namiddag van den 1sten Juni, op het gerucht van den beraamden dwangmaatregel van het Bestuur, een groote volksmenigte in de kerk en pastorie en op het daartusschen gelegen plein saamgestroomd, die op de meest luidruchtige wijze aan hun verontwaardiging lucht gaf, en het den militairen onmogelijk maakte de opdracht van den adjudant ten uitvoer te brengen. Toen gaf deze bevel het binnenplein af te zetten en zich voor de hoofddeur op te stellen. Ook nu nog was de menigte niet te bewegen, goedschiks het kerkgebouw te ontruimen. Daarop werd tot geweld over gegaan. De soldaten gaven vuur, dat evenwel slechts schade aan eenige vensters veroorzaakte. De politie meende nu het oogenblik gunstig, om zich ook te laten gelden en schoot er blijkbaar in het wild op los. Een zekere Theodoor Lesier, eerst acht dagen te voren getrouwd, werd door een kogel in het hoofd getroffen en op slag gedood. Dat was het sein voor een verwarde vlucht. Velen sprongen door de ramen in de zijgangen langs de kerk en braken armen en beenen. Zelfs het lijk van het slachtoffer werd op het plein aan zijn lot overgelaten. Toen de duisternis inviel, was de kerk gesloten en de sleutel onder berusting van den Gouverneur. Onder begeleiding van een talrijke menigte werd daags daarna het lijk van den ongelukkige grafwaarts gedragen. De Capucijn ontving bevel binnen 8 dagen het eiland te verlaten. De bekeerde Israëliet vergezelde hem vrijwillig in de ballinschap. Geen van beiden zijn hier ooit weergekeerd. De spanning en verontwaardiging bleven voortduren. Het Hoogfeest van Pinksteren, dat den volgenden Zondag inviel, ook de H. Sacramentsdag, ging voor de geloovigen voorbij in diep-treurige stemming, zonder eenige kerkelijke plechtigheid. Door des Gouverneurs decreet bleef het bedehuis 40 dagen lang gesloten.

Het bleef gisten op Curaçao. Ruim twee maanden later den 24sten Augustus op Konings verjaardag werd Dittinger, de onderfiscaal, die een werkzaam aandeel aan vermelde gebeurtenis genomen had en daarom bij het volk gehaat was, — eenige oogenblikken vóór de parade door een onderofficier van de schutterij in de Breestraat van de Punda neergeschoten.

⁂

Onderwijl deze nieuwe vernedering in den lijdensbeker der Curaçaosche R. K. Kerkgemeente neerdruppelde, was de engel der vertroosting van God gezonden reeds op weg, om heul en sterkte te brengen.

Sinds zes weken reeds lag een Hollandsch schip te Nieuwediep te wachten op een gunstigen wind om zee te kiezen. Twee reizigers vooral verbeidden met ongeduld het uur, dat de zeilen zouden geheschen worden. Het zijn twee priesters, die hun leven aan het apostolaat onder de bevolking onzer West-Indische eilanden verpand hebben. De een is de Hoog Eerwaarde Heer M. J. Niewindt, benoemd Apostolisch Prefect der Curaçaosche Missie, met zijn reisgezel den Eerw. Heer J. B. Eisenbeil, dien hij voor zijn grootsch plan, gezamelijk de opofferingen van het harde missionarisleven te gaan deelen, gewonnen heeft.

Beiden zijn Amsterdammer van geboorte, beiden 28 jaar oud, beiden sedert lang als studiegenooten met elkander bevriend, beiden sedert 5 jaar in de zielzorg onder de bevolking van de hoofdstad werkzaam geweest,

Ondanks hun gelijken leeftijd is de eerste, behalve nog door zijn waardigheid van Apost. Prefect, ook door zijn uiterlijk en karakter verreweg de meerdere. Ook de toekomst zou al spoedig bewijzen, dat de Eerw. Heer Eisenbeil in wijze voorzichtigheid, in moed en volharding niet met zijn metgezel kon wedijveren.

Den 27sten Augustus zeilde het schip met de beide reizigers onze haven binnen.

Rincon—Bonaire.

P. A. Euwens.
Pastoor.

De Koninklijke Familie.

Terugkomst in de Residentie.

De Koningin is einde December met Prinses Juliana in de residentie teruggekeerd voor haar jaarlijksch winterverblijf. De Prins was bereids hier.

Reeds geruimen tijd voor de aankomst van den Koninklijken trein waren als gewoonlijk honderden op de been nabij en tusschen station en Paleis. Ter ontvangst waren aan het station aanwezig burgemeester Sweerts, generaal de Meester en baron Bentinck.

Nauwelijks passeerde het salonrijtuig, waarin zich H. M. bevond, de menigte die aan de ééne zijde van het perron stond, of een luid gejubel steeg op, dat zich zoo krachtig mogelijk, doch nu van twee kanten herhaalde, toen de verpleegster, met Prinses Juliana op de arm, uitsteeg en het kind, waarvan het gelaat nog bedekt was door een langen witten sluier, behoedzaam legde in de armen van de Hofdame, belast met de opvoeding van de Prinses, Jonkvrouwe van de Poll.

Toen eerst verliet de Koningin, onder krachtige hoera's der menigte het compartiment, vriendelijk groetend naar alle zijden.

Op het plankier zelf had slechts een zeer vluchtige begroeting der autoriteiten plaats, wijl H. M. blijkbaar de Prinses zoo spoedig mogelijk in de verwarmde wachtzaal wilde zien gebracht. Maar daar onderhield Zij zich vrij geruimen tijd met bovenbedoelde overheidspersonen, wien Zij het Prinsesje ieder afzonderlijk toonde.

Buiten stonden gewone hofrijtuigen gereed. Ook het rijtuig voor H. M. bestemd was ditmaal geen galakoets.

Toen H. M. met Jonkvrouwe v. d. Poll, die nog steeds de Prinses droeg, was ingestegen en de Koningin zich overtuigd had dat het portier goed gesloten was, nam onze Vorstin de Prinses zelf op den schoot en ontdeed het gezichtje van den sluier. Toen was het een oogenblik van onbeschrijfelijke geestdrift in de Rijnstraat onder die opeengepakte menigte, want nu kon iedereen het aardige blozende gezichtje van Prinses Juliana zeer duidelijk zien, met de verbaasd, groote oogjes, zooals het zich achter het breede portierraam vertoonde.

Niet dan met groote moeite slaagde de politie er in de opgetogen menschenmassa in bedwang te houden.

En zoo reed het rijtuig langs de menigte, die ook kon zien hoe Hare Majesteit van tijd tot tijd het handje der Prinses vatte en het de volks massa deed toewuiven.

Toen 't rijtuig het voorplein van 't Paleis was opgereden, liet de politie de dichtopgepakte menigte tot op het plein toe, teneinde Koningin en Prinses van nabij te kunnen gadeslaan.

Nadat de Koningin nog steeds in het rijtuig eenige oogenblikken Haar kind in de armen had gehouden, trad Zij, onder den steeds aangroeienden jubel der menigte, het Paleis binnen, blijkbaar getroffen door de hartelijke ovatie.

Bij 't vertrek van 't Loo was, naar 't „Vad." meldt, het paleis-perron alleen door manschappen te voet afgezet. Even voor half twaalf, nadat de hofhouding zich meerendeels per rijtuig naar den trein had begeven, verscheen de hofdame van de Prinses, freule Van de Poll, met de Prinses in den arm: een lakei, die achter de hofdame aanstapte, hield een parapluie van bijzonder groote afmeting boven het Prinsesje om haar tegen den regen te beschermen. Daarna volgde de Koningin, vergezeld van een pleegzuster op een kleinen afstand. Nadat ingestegen was, hield de hofdame de jonge Prinses voor het raam van het Koninklijke rijtuig en liet 't Prinsesje de wuivende menigte met het armpje groeten.

Te Utrecht heeft H. M. tijdens de enkele minuten oponthoud van den extratrein op het Centraalstation Prinses Juliana herhaaldelijk aan het publiek, dat in grooten getale aanwezig was, getoond. De burgemeester was aanwezig. Een aantal weeskinderen, op het afgesloten perron toegelaten, zong het Wilhelmus; twee dier kinderen boden bloemen aan.

Bal ten Hove.

Het nieuwjaars-gala-bal ten Hove was Dinsdag 4 Januari druk bezocht.

De groote en kleine balzaal, de galerijzaal en de kleinere prijkten met een tooi van palmen; overigens was de rose anjer de hoofdbloem van het decoratief. De fraaie en kostbare baltoiletten van het groot aantal dames, droegen tot den luisterrijken aanblik van het geheel niet weinig bij.

De leden der Eerste Kamer waren, wegens het samenvallen van hunne bijeenkomst met den baldatum, ditmaal onder de genoodigden begrepen.

De Koningin deed met de Koningin-Moeder ten 9 uur Haar intrede in de groote balzaal te midden van het aldaar reeds geformeerde cercle van hoogwaardigheidsbekleeders van het Hof, de diplomatie, de ministers, de generaals enz. Daar bevonden zich ook de Belgische gezant, baron en baronesse Guillaume en de verdere leden der Belgische legatie, die na afloop van de begroeting wegens den rouw van het Hof te Brussel, onmiddelijk het Paleis verlieten.

In deze kring trok voorts de aandacht de Amerikaansche generaal Woodford, die met den gezant der Unie en de leden van het gezantschap, in burgerkleeding, een eigenaardige groep vormden tusschen al het goud en zilver der schitterende uniformen.

Behalve de burgemeester der residentie, waren er ook zijne ambtgenooten van Amsterdam en Rotterdam, met elk van hen H. M. zich in den loop van den avond in gesprek begaf.

Van de Ministers van Staat zag men o. a. dr. Kuyper, jhr. mr. de Savornin Lohman en jhr. mr. Van Karnebeek.

Ongeveer 10 uur was deze ceremonie geëindigd en verspreidden de gasten zich in de verschillende zalen, terwijl de muziek der balorkesten — de Kon. Kapel der grenadiers en jagers in de groote en het strijkorkest der voorm. schutterij in de kleine — tot den dans noodigden, waarvan in de groote zaal een druk gebruik gemaakt werd met een quadrille tot afwisseling.

De Koningin vertoefde het grootste gedeelte van den tijd in de kleine balzaal, alwaar H. M., zittende op een canapé, vele genoodigden waaronder tal van dames, tot zich deed komen en zich met de voorgestelden onderhield.

De Koninklijke gastvrouw droeg een witsatijnen kleed, geborduurd met zilveren bloemen, op het hoofd een diadeem van briljanten en robijnen en het breede lint met het grootkruis der Militaire Willemsorde over het corsage.

Inmiddels bezocht de Koningin-Moeder, die een parelgrijs satijnen kleed droeg met uit een diadeem van diamanten afhangenden witten sluier en het grootkruis van den Nederlandschen Leeuw als sjerp, verschillende salons, alwaar Zij tal van genoodigden aansprak.

Zooals bekend, was de Prins verhinderd ter soiree te komen wegens vervulling der opdracht tot vertegenwoordiging van de Koningin bij de huwelijksplechtigheid te Meiningen.

Er waren verschillende buffetten. Op de tafels daarvan lagen slingers van rose anjers. Die in de blauwe anti-chambre droeg een massief zilveren middenstuk in den vorm van een schelp, geschenk uit Zeeland. Een der theebuffetten prijkte met een zilveren pièce de mileu, verbeeldende den slag bij Nieuwpoort.

Even half twaalf uur verlieten de leden der Koninklijke familie met den gebruikelijken rondgang door de zalen het bal, dat kort hierop eindigde.

Zoowel de aankomst van de genoodigden en het verlaten van het Paleis werd buiten op het voorplein door een menigte nieuwsgierigen aanschouwd.

Vliegdemonstraties
TE
LOS ANGELOS.

Paulhan, de bewonderenswaardige kleine Franschman, heeft de groote menigte die zijn vliegproeven bijwoonde aangename oogenblikken bezorgd door zijn verbazingwekkende vluchten. Terstond na aankomst op de terreinen waar de vliegproeven zoulen worden gehouden, namen de Heer en Mevrouw Paulhan plaats op hunne machine en vlogen manoeuvreerend gedurende langen tijd boven de terreinen, daarbij een afstand afleggend van dertig mijlen. De niet groot van postuur zijnde Mevrouw Paulhan was vlak achter haar echtgenoot gezeten in een houding, als waarin kinderen zich langs de duinen naar beneden laten glijden. Zij schenen zich, daar boven in de lucht, op hunne machine bijzonder veilig te gevoelen, want gedurende hun snellen tocht door het luchtruim bogen zij zich telkens naar elkander toe tot het doen van de een of andere mededeeling.

De tweede passagier die, na deze vlucht, met den Heer Paulhan opsteeg was de correspondent van de *Herald*, die zelf dit verslag leverde onmiddelijk na zijn aankomst te New-York. Na dezen maakte Mevr. Cortland F. Bishop, echtgenoote van den President der Amerikaansche Aero-club, een tocht mede. Aan Mevr. Cortland F. Bishop is hierdoor de onderscheiding te beurt gevallen de eerste Amerikaansche dame te zijn die, in deze streken, een vlucht medemaakte. Op zijn vierden tocht nam de Heer Paulhan luitenant Beck met zich mede, om daarna nog eens op te stijgen in gezelschap van den Heer Clifford B. Harmon, met wien hij in de richting van Venice wegvloog; een afstand afleggend van 20 mijlen. Veer-

tig minuten later keerde Paulhan terug, en streek, juist voor de groote tribune neder, terwijl zes honderd voet boven zijn hoofd, de Heer Charles K. Hamilton het hoogte-record van Paulhan trachtte te slaan.

Dit mocht hem echter niet gelukken.

Naar de verklaring van den correspondent der „Herald", kan men zich geen aangenamer sensatie voorstellen dan die welke men ondervindt wanneer men, met den Heer Paulhan in een vliegmachine gezeten, het luchtruim doorklieft.

Het weer is zacht en heerlijk als in Juni; de witte pieken van de San Gabriel schitteren u van verre reeds tegen en een koele bries waait van uit zee u tegemoet. In zulk een schilderachtige omgeving gaat de vlieg-machine op. Heen en weder zwevend, over de hoofden van de groote menigte heen, stijgt zij al hooger en hooger. Er is geen schudding waartenemen, geen angst of vrees; zeker niet wanneer iemand het voorrecht heeft het luchtruim te doorklieven onder de leiding van den Heer Paulhan. Hij zegt U hoe ge moet gaan zitten; waar ge Uw voeten moet neerzetten; waar aan gij u moet vasthouden en zijn hand, tot teeken van vertrek opheffend als een vogel den vleugel, schiet ge de lucht in.

Geleidelijk aan, maar vlug, schijnt de machine omhoog gedrongen te worden. Toch voelt men geen geweld of slingering, slechts alleen het voortdurend gesnor en geknetter van den motor. De eenige gewaarwording dan ook, die den nieuweling onaangenaam aandoet, is de geweldige drukking van den wind tegen het gelaat.

Gedurende het eerste gedeelte van onze vlucht zweefden wij niet meer dan 200 voet boven de hoofden der menigte, maar na een korte zwenking van den hefboom stegen wij al hooger en hooger en bleven zweven op een hoogte van 400 voet. Als men dan naar beneden op de menschenmenigte nederzag, dan begon men iets te begrijpen van de nietigheid der stervelingen op 't ondermaansche. Alles toch geleek zoo nietig en hulpbehoefend. Op een gegeven oogenblik zweefden wij boven een automobiel die, vanaf onze hoogte gezien, op een stuk speelgoed geleek.

De trillingen die men waarneemt komen alleen voor bij stijging van het toestel. De Heer Paulhan daalt neer als een valk en wanneer de machine van een groote hoogte naar beneden komt, dan denkt men een oogenblik dat zij verbrijzeld zal worden.

Men moet met den Heer Paulhan in de vlieg-machine gezeten hebben om te begrijpen welk een lokaas den Heer Paulhan heeft kunnen aantrekken het luchtruim in te gaan, ten spijt van zijn vrienden, zijn echtgenoote en zooveel andere invloeden.

Ik kan mij ter wereld geen schooner landschap voorstellen als dat van Southern California, zooals ik het, op dien heerlijken achtermiddag, zag uitgespreid liggen onder het vliegtoestel. Overal heen zag ik de bosschages van oranjeboomen, waartusschen in zich de gezellige, kleine landhuisjes hadden genesteld. In het Westen konden wij zien den blinkenden Oceaan en aan de andere zijde doemden op, heel in de verte, de bergen met hunne fel-schitterende besneeuwde toppen. En daar over heen goot de zon een zacht en streelend licht als wij slechts in Juni gewoon zijn te aanschouwen.

Terwijl wij daar dan hoog in de lucht boven de menigte zweefden, konden wij het orkest hooren spelen en het publiek ons hooren toejuichen. Het was een geheel nieuwe symphonie die wij toen hoorden; het was een mengeling van enthousiast ons toejuichende stemmen en het gesnor en geknetter van den propellor.

Al is er ook een groot gevaar verbonden aan zulk een opstijging voor den passagier die meegaat, toch bespeurt men daarvan niets wanneer de Heer Paulhan het toestel bestuurt. Wanneer men bij de opstijging eenige angst waarneemt, dan vindt men het al spoedig daarna heel prettig en wenscht men niets liever dan steeds hooger en hooger te stijgen. Voortdurend heeft men het gevoel alsof een stijve bries tegen het gelaat waait en somwijlen duikt de machine met den kop naar omlaag, wanneer zij toevalliger wijze in een tegen-lucht stroom komt. Doch de welwillende kleine Franschman wendt zich dan even naar u om, lacht u geruststellend toe en daarna kunnen de buitelingen van het toestel u niet meer verontrusten dan de lichte bewegingen van een zeilboot voor een gunstigen wind.

Terwijl wij door 't luchtruim vlogen keerde de Heer Paulhan zich tot mij om en begon, boven 't geraas van den wind uit, tot mij te spreken. Op eens maakte hij mij attent op de nabij zijnde zee en zag mij bezorgd aan. Ik knikte hem geruststellend toe, waarop hij weer recht ging zitten en zijn machine naar zee richtte. Maar op een gegeven oogenblik haalde hij zijn horloge voor den dag, keek naar omlaag en zijn schouders optrekkend maakte hij mij duidelijk, dat de tijd niet meer toeliet dien tocht nog te maken.

Toen daalden wij, groote cirkels beschrijvend boven de terreinen der vlieg-demonstraties, neder.

De vlucht had rond 15 minuten geduurd, binnen welken tijd wij een hoogte hadden bereikt van 700 voet. Op zulk een hoogte schijnt de aarde en alles wat daar op is oneindig ver af te wezen, doch men gevoelt niet het minste spoor van zenuwachtigheid. Men kan zich ook geen goed idee vormen van de snelheid, waarmede men vooruit gaat en deze kan men alleen maar bepalen door naar beneden te kijken en op te merken met welk een vaart men over de zich op de aarde bevindende voorwerpen heen vliegt. Doch altijd door hoort men achter zich het geraas van den propellor.

Als men van af den beganen grond een vliegmachine door de lucht ziet zweven, krijgt men den indruk alsof de vliegmensch nu het gevoel moet hebben zonder eenige emotie door het luchtruim te zweven. Maar als men in de machine zit dan krijgt men die gewaarwording toch niet. Het eenige moment van zenuwschokking heeft echter alleen plaats, wanneer men van een groote hoogte naar de aarde afdaalt.

Misschien dat andere aviateurs het anders doen, maar de Heer Paulhan doet den motor stoppen, wendt de machine met den kop naar beneden om en daalt omlaag met een snelheid die den toeschouwers het ergste doet vreezen. Doch een oogenblik vóór dat de voorste vleugels den grond zullen raken worden ze door den aviateur horizontaal gezet, waardoor de machine zich opricht en rakelings langs den grond strijkt. Eenige oogenblikken later komt men zoo zacht op den grond neder, dat men niet heeft gevoelt op welk moment de wielen het eerst den beganen grond raakten.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Gouden jubilé.

De Eerw. Zuster *Maria Arcursia* van de Congregatie van Roosendaal vierde Woensdag. 2 Febr. ll. haar gouden professiefeest.

Maria Arcursia (Mejuffr. Maria Gommers, werd 16 Febr. 1833 te Ulvenhout geboren, legde 2 Febr. 1860 te Roosendaal hare H. Geloften af en kwam 2 November 1861 op Curaçao aan. Eerst verbonden aan het St. Martinusgesticht, heeft de Eerw. Zuster later 18 jaar lang, hare goede diensten bewezen aan het Meisjesweeshuis, waarna zij werd overgeplaatst naar Welgelegen, waar Zij thans een welverdiende rust geniet.

Havenverkeer.

Van 1—16 Januari liepen onze haven binnen:

Stoomschepen	11
Goeletten	26
Bijlanders	16
Brik	1
Totaal	54 schepen,

makende met de 54 gedurende de eerste twee weken binnengeloopen een geheel van 108 schepen voor de maand Januari.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer C. Gorsira den *„Almanak voor het jaar 1910"*.

Met zijn volledigen lijst van namen en voornamen der Curaçaosche ambtenaren en leden der officieele corporaties is deze almanak niet slechts een dag- maar ook een wegwijzer voor velen.

Als alhier zichtbaar staan aangegeven 2 totale Maansverduisteringen, de eerste van 23 op 24 Mei, aanvangend 11 uur. 10m. 's avonds, de tweede 16 November, aanvangend 's avonds 6 uur en 8 m.

Aruba Goud Maatschappij.

In dank ontvangen het Beredeneerd Verslag van de werking en den toestand der Maatij. over de afgeloopen vijf maanden, van Juli 1 — November 30 van 1909. Reeds in Augustus heeft de Mij. zich bij verzoekschrift tot den Gouverneur der Kolonie gericht ter erlanging van een concessie voor 20 jaren, doch daar tegen November partijen over de voorwaarden daarvan nog niet overeen konden komen, heeft de Mij. om een voorloopige verlenging van de bestaande concessie gevraagd, in welken tusschentijd het Koloniaal Bestuur de zaak dan verder in overweging moge nemen, waarop t' den Gouverneur behaagd heeft deze concessie onder dezelfde bepalingen met een jaar te verlengen.

Te verwachten is 't dan dat het Koloniaal Bestuur er toe zal overgaan de Mij. een concessie van langen duur onder gunstige voorwaarden te verleenen, daar, zooals uit dit verslag blijkt, het proefjaar voor de Maatschappij in de eerste plaats en voor Aruba en de Koloniale Kas in de tweede plaats veel mee gevallen is."

„Behalve de in 't vorig verslag vermelde som van f. 1061,38, waarvan f. 561.38 aan uitvoerrecht op de twee eerste bezendingen en f. 500, aan concessierecht, heeft de Mij. aan 't Gouvernement voor uitvoerrecht op de andere bezendingen betaald eene som van f. 334,60+ f. 616,36+ f. 273,47= f. 1224,43.

Verder zal aan de Kol: Kas vóór 1 Maart 1910 moeten worden uitgekeerd 5 % van de zuivere winst der Mij. over 't afgeloopen concessiejaar."

„Het uitsluitend recht tot winning van goud, zilver en koper in het N. W. deel van Aruba, de Maatschappij bij G. B. dd. 11 November 1908 voor één jaar verleend en hetwelk den 30sten November ll. verstreken is, is dienzelfden datum bij notarieele akte krachtens G. B. dd. 15 van dezelfde maand, No. 758, met één jaar verlengd. Ter vermijding van tweemaal opmaken der Balans in het jaar was de Maatschappij genoodzaakt haar boekjaar gelijken tred met het concessiejaar te doen houden en een wijziging in de Statuten te dien einde te brengen."

Het boekjaar der Maatschappij loopt dus voortaan van 1 December — 30 November; vandaar dat dit verslag slechts handelt over de laatste vijf maanden.

Radiografie in Venezuela.

Op initiatief van de Compañia Anónima de Navegacion Fluvial y Costanera de Venezuela zullen er spoedig 3 stations voor draadlooze telegrafie worden opgericht. Op 23 Januari ll. werd het contract geteekend tusschen die kleine compagnie met grooten naam en den Heer S. Greenbaum.

Deze laatste heeft zich door dit contract verbonden om de drie draadlooze stations op te richten, een te Cumaná, een op het eiland Margarita, en een aan boord van het stoombootje *Venezuela*.

De torens van gegalvaniseerd ijzer worden 250 voet hoog. Vooral het station op Margarita wordt van groot belang geacht. Volgens deskundigen, zegt *El Tiempo*, zal het mogelijk wezen van daaruit in verbinding te treden met het radiografisch station op den Eiffeltoren te Parijs.

Als dat praktisch zóó wezen zal, stijgt ook onze draadlooze op Curaçao in waarde. We zullen het echter eerst maar eens afwachten.

Toch bracht dit bericht ons op een idee, en, naar wij meenen, een *gelukkig* idee.

Zoude het niet mogelijk wezen ons toekomstig koloniaal stoombootje „Prinses Juliana" ook te voorzien van een radiografische inrichting? Wij krijgen dan een rondtrekkend station, dat geregeld de overige eilanden met het hoofdstation op Curaçao in verbinding brengt. Zoude zulk een snelle communicatie tusschen de eilanden niet hoogst gewenscht zijn?

Z. K. H. de Prins.

Toen oudjaarsavond het rijtuig van den Prins, achter dat der Koningin-Moeder, van de Groote Kerk terugkeerde, gleed een der schimmels op de gladde rails achter het Stadhuis uit en stortte het paard neer.

In zijn val trok het beest, hoewel de koetsier uit alle macht tegenwerkte, het andere paard mede. Een onderofficier der grenadiers, J. G. A. Berlott, die bliksemsnel toesprong, greep het eerst gevallen trappelende paard bij den kop, en vóór andere personen hulp konden bieden, trok hij het overeind, terwijl het andere paard daardoor mede opstond. Een groote menigte was natuurlijk toegestroomd en verscheiden bravo's klonken, toen de sergeant daarna doodbedaard front maakte en salueerde.

Regenval in Nederland.

Volgens den regenmeter der Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool te Wageningen viel er over 1909 832 m.M. regen, tegen 617 m.M. in 1908.

Koloniale Raad.

—Bij Kon. Besluit is voor den nog overigen duur van het tegenwoordig zittingsjaar van den kolonialen Raad in de kolonie Curaçao benoemd tot onder-voorzitter van dat college het lid A. G. Statius Muller.

Onze beleefde gelukwenschen.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

159 ratten en

245 muizen.

Een reuzenwerk

is in Zuid-Amerika tot stand gekomen.

De groote tunnel van den spoorweg, die dwars door de Cordillera, Chili en Argentinie, Stille Zuidzee en Atlantischen Oceaan verbindt, kwam gereed. Deze enorme tunnel, die 3,280 yards lang is, ligt op een hoogte van 10,500 voet, dus 3500 voet hooger dan de Sint Gothard- en Simplon-tunnel. Binnen enkele maanden zal de eerste trans-continentale trein, die Oostkust en Weskust aaneenschakelt, er doorheen stoomen, en Buenos-Ayres en Valparaiso zijn dan door een spoorweg van 800 mijlen aan elkander verbonden.

De heeren Livisey, Son and Henderson van Londen waren verantwoordelijk voor den tunnelbouw en de aannemers zijn de heeren C. H. Walke en Co. Van October 1905 af is er aan den tunnel gearbeid en evenals bij dergelijke doorboringen in Europa werd het harde werk door Italianen verricht.

Hoe is 't mogelijk, zal men in de Ver. Staten denken, dat zoo iets zonder onze hulp kon geschieden? !

Vezelplanten op Haïti.

In het begin van het vorige jaar berichtten de „Nachrichten für Handel und Industrie", dat de Regeering van de Republiek Haïti aan een Maatschappij voor den tijd van 40 jaar het recht had verleend tot het oogsten van vezelplanten, die op publieke, nog niet in bezit genomen gronden, groeien. Daar werd toen niet bij vermeld, welk soort vezelplanten hier bedoeld werd. Volgens een nieuw bericht, ontleend aan het „Bulletin officiel de l'Agriculture et de l'Industrie" is hier sprake van de z. g. smeerwortel — Symphytum-, welker bladeren een spinvezel voortbrengen. De vezel komt in uiterlijk en sterkte met de pitavezel overeen, maar is fijner.

De beste vezels worden geoogst van den smeerwortel met lange bladeren, die op Haïti een lengte bereiken van 1,60 M. en die naar het schijnt niet op de andere Antillen of elders in Amerika voorkomt. De groene bladeren worden door de bewoners uit de omstreken van Port-au-Prince verzameld en tegen 5 tot 7 Gourdes—per 1000 stuks verkocht. De cultuur van de plant eischt geen bijzondere zorg en de oogst kan bij elk jaargetijde plaats vinden. De bladeren blijven 5 dagen in open schuren liggen, waar zij het begin van een gistingsproces ondergaan, dat de afscheiding van het plantenmoes bij de bewerking bespoedigt. De fabriek „Textile" in Port-au Prince bezit 3 machines om de bladeren te ontvezelen, die ieder dagelijks 200 K. G. aan bladeren verwerken. Daarna worden de vezels met de hand in kuipen met koud water gereinigd, waardoor de laatste sporen van moes en slijm der planten loslaat. Vervolgens worden ze over touwen één dag lang in de zon te drogen gelegd. Dan worden de vezels nog geklopt en geborsteld en in balen van 200 K. G. verpakt. De concessie strekt zich tot nu toe uit over 5 departementen, maar tracht zich nog verder uit te breiden. De regeering ontvangt voor elke uitgevoerde ton vezel een recht van 2 dollars.

(„Der Tropenpflanzer")

Curaçao „Kolenstation."

Mochten wij destijds met een enkel woord melding maken van het feit, dat door de firma S. E. L. Maduro and Sons aan Hm. „Friesland" in 6½ uur werktijd een hoeveelheid van 780 ton werd geleverd, dus met een inlaadsnelheid van 120 ton per uur, thans verheugen wij ons van bevoegde zijde te vernemen, dat op 1 Februari j.l. bij het kolenladen van Hm. „Utrecht" door bedoelde firma bij eene levering van 592 ton, een gemiddelde inlaadsnelheid werd bereikt van 142 ton per uur. Het stuwen geschiedde door de equipage.

Dergelijke verblijdende berichten kunnen den goeden naam van Curaçao als Kolenstation slechts vergrooten. Het snelle „kolen" zal wel een van de grootste aantrekkingskrachten zijn, waardoor, na de opening van het Panamakanaal, meerdere schepen naar Curaçao moeten getrokken worden.

De verhooging van het record van 120 tot 142 is reeds belangrijk.

Maar zou 142 ton per uur, nu het hoogste record zijn wat te bereiken valt?

Intusschen wenschen wij de Firma Maduro & Sons geluk met dit reeds buitengewoon schitterend succes.

De storm in het Buitenland.

De telegraaf gaf ons reeds beknopt bericht hieromtrent, thans deelen wij daarvan nog de volgende bijzonderheden mede:

Een ontzettende sneeuwstorm, die twee dagen duurde, heeft het oosten van de Vereenigde Staten geteisterd. Sedert 20 jaar is zulk een hevige sneeuwstorm niet waargenomen. Slechts van enkele plaatsen zijn berichten gekomen. Te Chelsea (Massachusetts) zijn 3 menschen gestorven en 1500 dakloos. De zwaarste sneeuwval had plaats te Philadelphia, waar de sneeuw 22 duim hoog lag. Te New-York zijn 15 menschen in de sneeuw omgekomen.

De spoorweg- telegraaf- en telefoonverbindingen zijn gestoord. De schade is nog niet bekend, evenmin als het aantal slachtoffers.

Omtrent de zware stormen, die in Zuid-Westelijk Europa heerschten vernemen wij nog: De schade, door den hevigen regenval te Oporto aangericht, gaat alle begrip te boven. Aan beide oevers van den Douro staan alle huizen tot over de eerste verdieping onder water. Zevenhonderd vaartuigen zijn van hun ankers gerukt en in volle zee gesleurd. Er is in de geteisterde landstreken geen zak meel, geen stuk steenkool overgebleven, en de schade wordt op meer dan 10 millioen francs geschat.

In Spanje zijn de verkeerswegen weer hersteld, behalve enkele lijntjes in Galicië. Ook in dat land is hevige schade aangericht. Bijzonderlijk Ciudad Rodrigo aan de Agredarivier heeft geleden. Meer dan 100 woningen werden vernield, vele menschen konden slechts uiterst moeilijk worden gered, velen worden vermist en liggen wellicht onder de puinhopen of zijn door den stroom meegesleept, daar zij door het wassen van de rivier werden verrast, terwijl zij aan den veldarbeid waren. Onder de ingestorte gebouwen bevinden zich een fabriek van electriciteit van Iglesias en een molen. De stad mist alle licht.

Uit vele plaatsen in de provincie komen beden om hulp. In San Marcial moesten de inwoners over de daken vluchten. Bij Salamanca stroomt het water over de beroemde Romeinsche brug. Bij Sevilla is de Guadalquivir zoo hoog gestegen dat de havenwerken moesten worden beschermd. Bermeo bij Bilbao zou bijna tengevolge van den storm een prooi der vlammen zijn geworden, want de wind verspreidde wijd en zijd de vonken van een stapel brandend hout. Slechts met uiterste inspanning kon men den brand meester worden.

In de buurt van Valencia zijn alle rivieren buiten haar oevers getreden. Tweehonderdvijftig gezinnen verkeeren in troostelooze ellende. Volgens „El Dorado" heeft te Viana tengevolge van de ontzettende regens een aardverschuiving plaats gehad, waardoor verscheidene huizen werden verwoest en 28 personen werden gedood.

De geheele beneden stad van Oporto is meterhoog overstroomd. Talrijke huizen zijn ingestort en alle schepen vernield. Een aantal lichters werd deels stuk geslagen en deels in zee gedreven. Groote wijnvoorraden zijn vernietigd. Daar ook de gasfabriek onder water staat, is de stad reeds vele dagen zonder licht. Ook in andere provinciën zijn vreeselijke verwoestingen aangericht. In Alemtejo zijn de vooruitzichten voor den oogst geheel verwoest. Sommige plaatsen zijn geheel door het water ingesloten. Het aantal dooden wordt ongeveer 50 geschat. Groote kudden vee zijn verdronken, 23 zeilschepen van verschillende grootte en nationaliteit zijn vergaan en bovendien ongeveer 300 kleine vaartuigen.

De schade wordt alleen voor Oporto reeds op minstens 30 millioen begroot; over het geheele land op ongeveer 40 millioen.

—Omtrent den vreeselijken sneeuwstorm, welke New-York heeft geteisterd worden nog de volgende bijzonderheden gemeld.

De storm kwam van Chicago aanvliegen en stortte zich op New-York met een snelheid van meer dan 100 KM. per uur. De officieel gemeten regenval bedroeg 1⅛ duim en de sneeuwval 18 duim of bijna 4 d.M. Urenlang was het verkeer totaal gestremd. Er zijn thans 20.000 werklieden bezig, de voornaamste verkeerswegen van sneeuw te zuiveren. De blizard bereikte zijn hoogste kracht te middernacht, en verraste duizenden schouwburgbezoekers, die onmogelijk naar hun in de voorsteden gelegen woningen konden terugkeeren, zoodat ze wel gedwongen waren hun toevlucht in de hotels te zoeken, die in een oogwenk propvol zaten en schitterende zaken maakten.

Toen eindelijk den volgenden dag de zon door de wolken brak, zagen de wolkenkrabbers er met hun sneeuwlast uit, als glanzende, marmeren paleizen, en leverden een schouwspel op van verheven grootheid.

In de geheele stad lag nog minstens een voet sneeuw en op de pleinen heeft de opgestuwde sneeuwlaag een dikte van drie tot vijf voet bereikt. In de haven was de scheepvaart in de war gestuurd als bij den diksten mist, en de kapiteins verkozen het liever voor anker te gaan, dan zich in den verblindenden sneeuwstorm te wagen.

Buitenland.

BELGIE.

In de „Missions Catholiques" komt van de hand van pater Balti, oud-algemeen overste van de missionarissen van Scheut, een artikel voor over hetgeen de overleden vorst gedaan heeft voor het christelijk beschavingswerk in den Congo. In dat zeer lezenswaardig artikel wordt geconstateerd, hoe een halve eeuw geleden midden-Africa nog zoo goed als geheel onbekend was, de bevolking zuchtte onder de geesels van slavernij en kannibalisme en was overgeleverd aan het meest barbaarsche heidendom. Leopold II volgde met groote belangstelling de verschillende outdekkingstochten en het was op zijn initiatief dat op 12 September 1876 een internationale conferentie bijeenkwam ten doel hebbende maatregelen te beramen, teneinde de ongelukkige volksstammen voor een algeheelen ondergang naar ziel en lichaam te behoeden.

Geheel het Congo-program vatte hij in deze woorden samen: „Aan de beschaving open stellen het eenige gedeelte van onzen aardbol waar zij nog niet is doorgedrongen, te doordringen de duisternissen welke daar heele volkeren omhullen, dat is een kruistocht, welke onze eeuw van vooruitgang waardig is."

Het gevolg van deze bijeenkomst was de totstandkoming der internationale vereeniging tot afschaffing van den slavenhandel, waarvan het Belgische comité reeds den 6en November door den koning werd geïnstalleerd. Terstond toog men ijverig aan het werk met het gevolg dat, dank zij voornamelijk aan de machtige tusschenkomst van Leopold zelf, die niet aarzelde een voornaam deel van zijn persoonlijk fortuin te offeren aan de verwerkelijking van dezen levensdroom, al aanstonds een eerste expeditie kon worden uitgezonden naar het meer van Tanganika, een der voornaamste centra van den slavenhandel.

In 1884 waren reeds veertig stations ingericht, terwijl in 1885 bij de „Acte van Berlijn" de onafhankelijke Congostaat werd erkend onder suvereiniteit van Leopold II. In 1889 legateerde de vorst het reusachtige rijk aan België, welke het 't vorige jaar aanvaardde.

Ondertusschen ging het beschavingswerk in het tot voor kort nog onbestreden „donkere" gebied met reuzenschreden vooruit. Tallooze verbindingswegen werden aangelegd, een geregelde rechtspraak ingesteld, en de beschaving drong door tot in het hart van Afrika. Negen vereenigingen van missionarissen te zamen met vier religieuze congregaties van geestelijke zusters werken thans in dit koloniaal gebied en geven de Kerk jaarlijks duizenden nieuwe kinderen.

En deze prachtige uitkomsten heeft de Kerk hoofdzakelijk te danken aan dien eenen krachtigen vorst. Dankbaar mag België wel denken, afgezien van zijn persoonlijke levenswijze, aan den man, die het rijk met zulk een heerlijke, veelbelovende kolonie verrijkte.

FRANKRIJK.

De strijd tegen de slechte boeken, welke op de Fransche scholen in gebruik zijn, duurt voort en wordt vooral door de ouders krachtig gevoerd na het schrijven der Fransche bisschoppen, waarin de ouders werden aangespoord, hunnen kinderen het gebruik dier boeken te verbieden. Het beste bewijs van het succes, hetwelk dit schrijven heeft gehad, is wel de groote verontwaardiging daarover van de aanhangers der regeering, die terecht vreezen, dat er nog genoeg degelijke katholieke ouders in Frankrijk zullen worden gevonden om hun boos opzet: den kinderen langzamerhand hun verderfelijke ideeën in te prenten, te verijdelen. Zelfs deden verschillende schrijvers den bisschoppen een proces aan op grond van de materieele schade, welke zij door de aanschrijving zouden hebben geleden.

Op den eersten plaats is dit op zich zelf al een bewijs van het heugelijke feit, dat het schrijven der bisschoppen toch al reeds resultaat heeft gehad. En dan hoe onzinnig zijn zulke processen niet van de zijde van hen, die ze uitlokken. Zelfs anticlericale bladen wijzen daarop. Zoo verklaart het liberale „Journal des Débats" dat de bisschoppen in hun recht zijn over zekere leerboeken hun afkeuring uit te spreken; en dat daarnaast de schrijvers natuurlijk het recht hebben op deze afkeuring te antwoorden en te trachten de argumenten der bisschoppen te ontzenuwen.

Sprekende van het proces, dat de professoren Aulard en Debidoux tegen den aartsbisschop van Parijs begonnen zijn, noemt de waarlijk toch niet clericale „Republique Française" dit belachelijk. Zelfs de socialistische Humanité — het lijfblad van Jaurès — geeft in principe het goed recht der bisschoppen toe, „want" — zegt zij — „even goed als de vijanden des geloofs moord en brand schreeuwen, dat de bisschoppen hun boeken veroordeelen, kunnen op een anderen dag de vijanden der zedelijkheid, de pornografen op den inval komen, dit welkom voorbeeld te volgen en eveneens wegens aantasting en benadeeling hunner rechten en belangen, een aanklacht indienen, wanneer men hun boeken en werken veroordeelt, zooals toch alle staten tot nu toe, waar het noodig is, doen. En wat moet men hun dan antwoorden wanneer men nu de bisschoppen veroordeeldt?

Waarlijk, de professoren en onderwijzers, die zoo geweldig te keer gaan, omdat men hun wil beletten de onschuldige kinderzielen te vergiftigen met de verderfelijke ideeën, welke henzelf van het rechte pad afhouden, verdienen niet anders. En hun geschreeuw wijst er niet op dat zij erg sterk staan.

Advertentien.

Tarieven van de waterleiding „Aruba"

ter berekening van de werken van aansluitingen van water geleverd aan de bevolking van de Oranjestad alsmede aan schepen in de Paardenbaai.

A. Werken van aansluiting.

De werkelijk gedane Kosten.

GELEVERD WATER.

Buis van	260 cM.	(1 Eng. duim	f 600	per maand.
„ „	195	„ ¾ „	„	400	„ „
„ „	130	„ ½ „	„	300	„ „
„ „	65	„ ¼ „	„	150	„ „

C. Verkoop van water.

Een gallon van 3.60 liters — Een halve Cent.

Aruba den 10en Januari 1910.

C. H. EMAN

concessionaris van de waterleiding „Aruba".

GOEDGEKEURD:

De Gouverneur van Curacao.

(w.g.) NUIJENS.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO